

Különös házasság(ok)

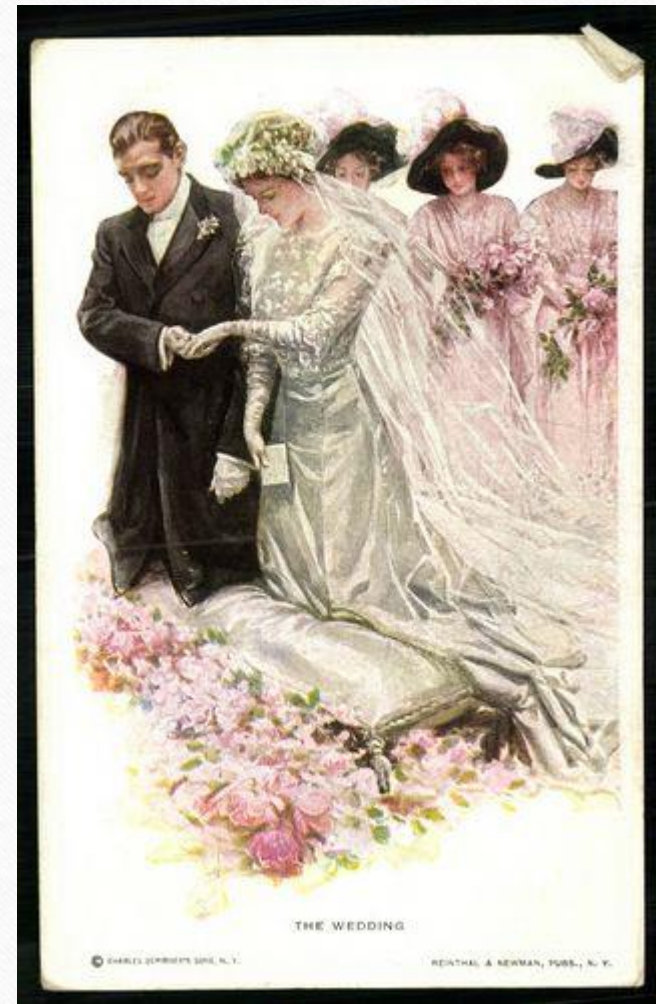
MAGYAR
NEMZETI
LEVÉLTÁR

GYŐR-MOSON-SOPRON
MEGYE SOPRONI
LEVÉLTÁRA

Kép forrása: <https://gallery.hungaricana.hu/hu/SzerencsKepeslap/92627/?img=0>

Simonné Prezenszki Erzsébet
levéltáros, levéltár-pedagógus

Házasság? Különös házasság?

Dőry báró foglyul ejti Buttler grófot és fondorlatos módon arra kényszeríti, hogy feleségül vegye lányát, Dőry Máriát. Az erőszakos házassággal nem annyira a hatalmas Buttler-vagyont akarja megszerezni, sokkal inkább lánya, Mária terhességét próbálja leplezni, becsületét megmenteni. Az **erőszakkal kikényszerített házasságot** érvényesnek mondják ki. Ezzel lehetetlenné teszik az **igaz szerelmen alapuló új házasságot**.

Kép forrása: https://www.libri.hu/konyv/mikszath_kalman.kulonos-hazassag-25.html

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Különös házasság

Házasság fogalma

„Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.” (Alaptörvény L) cikk 1) bekezdés, 2011. április 25.)

„A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.”
(Alaptörvény negyedik módosítás L) cikk 1) bekezdés, 2013. április 1.)

„Egy férfi és egy nő, szabad és önkéntes szövetsége, amely házastársi jogokat és kötelezettségeket keletkeztet, az egyenjogúság jegyében, melynek célja önálló család alapítása, és mely a törvény által meghatározott formai (alaki) követelmények betartásával jön létre.”
(Hegedűs Andrea)

A házasság története Magyarországon

- polgári házasság eszméjét II. József fogalmazta meg először 1786-ban kiadott házassági pátensében
- 1894-ben vezetik be a polgári házasságot
 - a polgári házasságot kizárólag csak az erre illetékes polgári hatóságok előtt lehetett megkötni
 - a házasságkötésnél közreműködő anyakönyvvezető köteles volt a megtörtént házasságkötést a házassági anyakönyvbe bejegyezni
- Az állami anyakönyvezés 1895. október elsejei kezdettel indul és 1896-ban rendelik el az állami anyakönyvek évvégi lezárását és a másodpéldányok levéltárba adását.
- A polgári házassági jog szerint a házasság megszűnt az egyik házastárs halálával vagy bírói felbontással.

Házassági szerződés

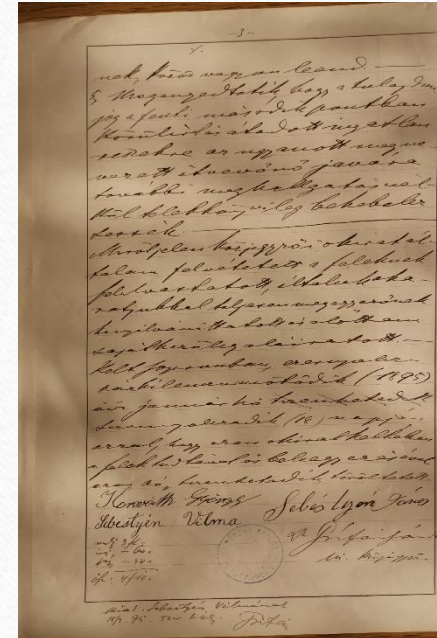
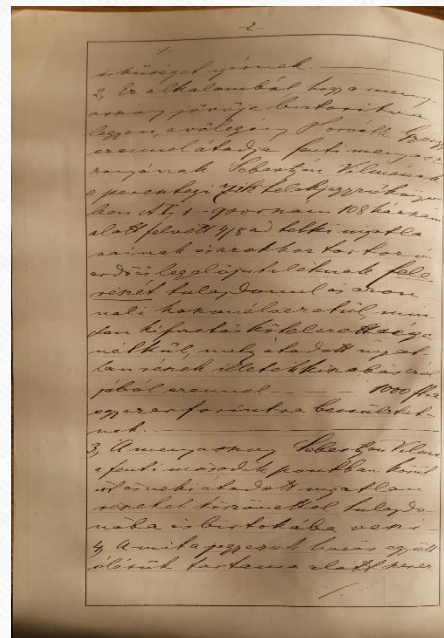
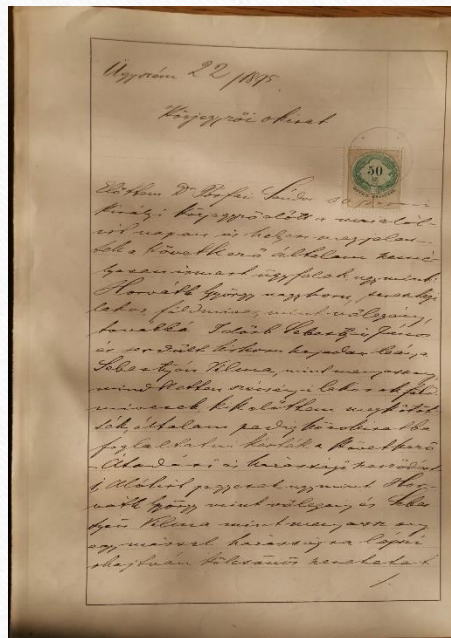
- a dualizmus idején (1867-1918) a közjegyzők vették fel
- a kor mentalitásáról és a házasságon belüli férfi-női kapcsolatról is árulkodnak
- a női hozományról, a házasság megszűnte vagy az egyik fél halála utáni helyzetről rendelkeztek
- pontosan leírták a férj jogait a hozomány felett, valamint a házasság megszűnése esetén a nőknek esetlegesen felajánlott hitbért
- váláskor a hitbér volt a nő végkielégítése, a nő „díja”, melyet a hozomány kötelező visszaadása mellett juttattak a volt feleségnek

Levéltárunkban őrzött házassági szerződések alapján elmondható, hogy ...

- a soproni lakosok (nem a Sopronban szerződést kötők!) évente körülbelül 10-20 házassági szerződést köthettek → soproniak csak elvétve kötöttek házassági szerződést, az inkább a város körüli német földművelőkre volt jellemző (ld. 7. dia)
- kereskedők, egy-két gyáros, ügyvéd, iparos, tisztviselő és gazdapolgár kötötte
- a kevés számú szerződés a női különvagyonról tájékoztat
- hozomány általában készpénzből és kelengyéből állt
- a szerződések a feleség javairól adnak részletes leírást, így a közösen szerzett vagyonról, s annak összetételéről nem → a női vagyon egy különleges szegmenséről árulkodnak

Horváth György és Sebestyén Vilma átadási és házassági szerződése (1895. január 18.)

Forrás: MNL GyMSM SL VII. 152. 14. doboz 22. ügyszám

Köszönöm a figyelmet!
